

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. december 2012
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2012-0032-0509
Dok.: 617230

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 27. november 2012. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Damgaard Larsen (V).

Morten Bødskov

/

Jens Teilberg Søndergaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen:

”Hvor mange kommissionsdomstole, undersøgelsesretter, dommerundersøgelser, undersøgelseskommissioner og lignende har regering og Folketing nedsat i perioderne:

1982 - 1992

1992 - 2002

2002 - 2011

2011 - til dato?

Skæringsdatoerne for hver periode skal være datoerne for regeringskifte”.

Svar:

1. Justitsministeriet kan indledningsvis oplyse, at de gældende regler om undersøgelseskommissioner findes i lov om undersøgelseskommissioner (undersøgelseskommissionsloven), jf. lov nr. 357 af 2. juni 1999 med senere ændringer, der bygger på betænkning nr. 1315/1996 om undersøgelsesorganer.

Ved undersøgelseskommissionsloven blev bestemmelserne i retsplejelovens §§ 21 og 21 a om *kommissionsdomstole* og *undersøgelsesretter* ophævet.

Herudover blev der indtil 1988 i visse tilfælde gjort brug af ulovbestemte *dommerundersøgelser*, hvor en juridisk dommer blev udpeget til at undersøge bestemte forhold af offentlig interesse. Desuden er der i enkelte tilfælde blevet nedsat kommissionsdomstole i henhold til en særlig lov.

I 1993 ophørte brugen af undersøgelsesretter, og der blev herefter i perioden frem til undersøgelseskommissionslovens ikrafttræden i 1999 alene nedsat undersøgelseskommissioner i henhold til særlige love.

Det bemærkes i øvrigt, at erhvervs- og vækstministeren efter søloven i særlige tilfælde kan nedsætte en undersøgelseskommission til undersøgelse af søulykker.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet udarbejdet nedenstående oversigt over de undersøgelsesorganer, som er blevet nedsat i perioden fra 1982 og frem til i dag.

Oversigten omfatter følgende former for undersøgelsesorganer:

- Kommissionsdomstole nedsat efter den tidligere gældende § 21 i retsplejeloven
- Undersøgelsesretter nedsat efter den tidligere gældende § 21 a i retsplejeloven
- Ulovbestemte dommerundersøgelser
- Kommissionsdomstole nedsat i henhold til en særlig lov
- Undersøgelseskommissioner nedsat i henhold til en særlig lov
- Undersøgelseskommissioner nedsat efter søloven
- Undersøgelseskommissioner nedsat efter undersøgelseskommissionsloven

Det kan således oplyses, at der i perioden fra 1982 og frem til i dag er blevet nedsat følgende undersøgelsesorganer:

Perioden 1982 – 1992

Det blev med vedtagelsen af lov nr. 85 af 17. marts 1982 besluttet at nedsætte en kommissionsdomstol til at undersøge visse forhold vedrørende Post- og Telegrafvæsenet.

Der blev i oktober 1982 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse med henblik på at bringe klarhed over omstændighederne i forbindelse med affyringen af et Harpoonmissil fra fregatten Peder Skram den 6. september 1982 (Harpoon-sagen I).

Der blev i maj 1983 nedsat en undersøgelseskommission efter søloven med henblik på at undersøge en i tv den 19. maj 1983 forevist film, som ikke tidligere havde været kendt, og vurdere, hvorvidt den gav anledning til at ændre konklusionerne i en tidligere betænkning om RF.2's forlis (RF.2-sagen II).

Der blev i september 1983 iværksat en dommerundersøgelse med henblik på at foretage det nødvendige for at klarlægge forløbet af behandlingen i tiden fra 1970 til og med 1983 af sagen om statens forskudsvisse udbetalinger til arbejdsløshedskasserne til dækning af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge mv. (Dagpengesagen I).

Der blev i juli 1984 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse af, hvorfor en amerikansk advarsel ikke havde ført til ændringer i de danske missilers sikkerhed, samt omstændighederne ved den administrative tiltalerejsning, herunder grundlaget for, at der alene var rejst

tiltale mod en orlogskaptajn (Harpoon-sagen II).

Det blev i februar 1985 besluttet at nedsætte en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse dels med henblik på at klarlægge de forhold, som var fremdraget i en landsdommers redegørelse om statens forskudsvisse udbetalinger til arbejdsløshedskasserne til dækning af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge mv., dels med henblik på at vurdere, om et retligt ansvar skulle søges placeret (Dagpengesagen II).

Der blev i februar 1985 i forbindelse med dagpengesagen iværksat en dommerundersøgelse af udbetaling af forskud og a conto-betalinger inden for samtlige ministeriers områder.

Der blev i september 1985 nedsat en undersøgelseskommission efter søloven med henblik på – med udgangspunkt i de to tidligere afgivne betænkninger om RF.2's forlis – at fremskaffe og undersøge nye oplysninger, som fandtes at kunne belyse ulykkens årsag og karakter (RF.2-sagen III).

Der blev i januar 1987 iværksat en dommerundersøgelse af handlingsforløbet i forbindelse med statens salg af aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S, herunder om der var sket fejl ved sagsbehandlingen, og om Folketinget på baggrund af disse oplysninger var blevet orienteret fyldestgørende forud for dets tilslutning til salget af aktierne (Kryolit-sagen).

Der blev i juni 1987 iværksat en dommerundersøgelse med henblik på at foretage en uvildig og dybtgående undersøgelse af de nærmere omstændigheder i forbindelse med flytningen af Thulebefolkningen i 1953 fra det nuværende forsvarsområde til Qaanaaq og udarbejde en redegørelse om de nærmere omstændigheder ved flytningen.

Der blev i december 1987 iværksat en dommerundersøgelse af omstændighederne i forbindelse med anvendelsen efter 1. januar 1986 af ikke-screenet donorblod. Undersøgelsen skulle derudover klarlægge, om der var sket fejl ved sagsbehandlingen, og om Folketinget og offentligheden havde fået urigtige eller mangelfulde oplysninger om sagen (Bløder-sagen).

Der blev i januar 1989 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med Statens Byggeforskningsinstituts, Byggestyrelsens og Boligministeriets departementsbehandling af en sag om et af en opfinder udviklet staldventilationsanlæg (Aaberg-sagen).

Der blev i marts 1990 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med de ledelses- og bevillingsmæssige forhold omkring edb-udgifter inden for Skatteministeriets område.

Der blev i maj 1990 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse af omstændighederne omkring sagsbehandlingen vedrørende den såkaldte "køb-dansk-klausul" i udbudsmaterialet for licitationen over Storebæltsbroen.

Der blev i maj 1990 nedsat en kommissionsdomstol til gennemførelse af en undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med Finansieringsfonden af 1963 og grovvarefondene, herunder omstændighederne omkring forelæggelsen af aktstykke 551/1981 for Folketingets Finansudvalg (Landbrugsfondssagen).

Der blev i juli 1990 nedsat en undersøgelsesret til gennemførelse af en undersøgelse af beslutningsprocessen og administrationen i forbindelse med behandlingen af sager om familiesammenføring for flygtninge fra Sri Lanka, herunder om der under hele sagsforløbet var givet Folketinget fyldestgørende oplysninger (Tamil-sagen).

Der blev i september 1990 nedsat en undersøgelsesret til gennemførelse af en undersøgelse af behandlingen af flygtninge i Københavns fængsler.

Der blev i marts 1991 nedsat en undersøgelsesret til gennemførelse af en undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med FN's flygtningehøjkommissærs anvendelse af danske bistandsmidler (Volfing-sagen).

Perioden 1992 – 2002

Der blev i november 1993 nedsat en undersøgelsesret til gennemførelse af en undersøgelse af visse forhold i forbindelse med Sparekassen Nordjyllands overtagelse af engagementer fra Himmerlandsbanken.

Det blev med vedtagelsen af lov nr. 356 af 8. juni 1995 besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission til undersøgelse af det samlede begivenhedsforløb i forbindelse med de initiativer, der fra 1992 blev taget for at redde Sjøvinnubanken og Føroyabanken fra økonomisk sammenbrud og frem til sammenlægningen af bankerne i 1994 (Færøske Bank-sagen).

Det blev med vedtagelsen af lov nr. 389 af 22. maj 1996 besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission til undersøgelse af bl.a. det samlede begivenhedsforløb i forbindelse med urolighederne på Nørrebro den 18. og 19. maj 1993 (Nørrebro-sagen).

Det blev med vedtagelsen af lov nr. 359 af 2. juni 1999 besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission til undersøgelse af politiets efterretningsvirksomhed på det politiske område i perioden 1945-1989 og af de aktiviteter, der var baggrunden for denne virksomhed (PET-kommissionen).

Perioden 2002 – 2011

Der blev i august 2003 nedsat en undersøgelseskommission til undersøgelse af forhold i Farum Kommune i perioden 1990 til 2003, der efter beskrivelser og påstande i medierne og den offentlige debat var kritisable (Farum-kommissionen).

Der blev i september 2003 nedsat en undersøgelseskommission, som fik til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, der knytter sig til politiets samarbejde med Dan Lynge såvel i forbindelse med efterforskning og bekæmpelse af rockerkriminalitet som i andre sammenhænge (Dan Lynge-kommissionen).

Der blev i marts 2004 nedsat en undersøgelseskommission, som fik til opgave at undersøge og redegøre for det faktiske begivenhedsforløb i forbindelse med et fremsat forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, fusionsskatteloven og ligningsloven (Skattefradragskommissionen).

Der blev i september 2010 nedsat en undersøgelseskommission, som har til opgave at undersøge og redegøre for, om Justitsministeriet, Politiets Efterretningstjeneste (PET) eller andre relevante centrale myndigheder medvirkede det almindelige politis og anklagemyndighedens opklaring og strafforfølgning af de strafbare forhold, som bl.a. i den offentlige debat er blevet forbundet med den gruppe af personer, der blev kendt som Blekingegadebanden (Blekingegade-kommissionen).

Der blev i august 2011 nedsat en undersøgelseskommission, som har til opgave at undersøge og redegøre for, om statsløse personer født i Danmark har fået deres sager behandlet efter de lempelige betingelser i FN's konvention fra 1961 om begrænsning af statsløshed og FN's konvention fra 1989 om barnets rettigheder, eller om de i stedet er blevet behandlet efter de almindelige betingelser, der gælder for andre (Statsløsekommissionen).

Perioden 2011 –

Der blev i marts 2012 nedsat en undersøgelseskommission, som har til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til, hvad statslige forvaltningsmyndigheder har foretaget sig i forbindelse med SKAT Københavns behandling af Helle Thorning-Schmidt og Stephen Kinnocks skattesag (Skattesagskommissionen).

Der blev i november 2012 nedsat en undersøgelseskommission, som har til opgave dels at undersøge og redegøre for baggrunden for den danske beslutning om at deltage i krigen i Irak, dels at undersøge og redegøre for, hvad danske myndigheder har foretaget sig i forbindelse med tilbageholdelsen af personer under krigen i henholdsvis Irak og Afghanistan (Irak- og Afghanistankommissionen).